

Het lukte Lady Lili the Pink (m) en haar Official Monster Raving Loony Party niet een zetel in het Lagerhuis te bemachtigen, maar dat drukte de pret nauwelijks. FOTO AFP

Meerderheid Boris slinkt naar één zetel

Dure verkiezingsnederlaag in Wales

Van onze correspondent

LONDEN • In landelijke peilingen gooit Boris Johnson hoge ogen. Bij de eerste serieuze test faalt de kersverse Britse premier echter.

Bij tussentijdse verkiezingen voor een zetel in het Lagerhuis in Wales verloren de Conservatieven van de Liberaal Democraten. Daarmee is de meerderheid van Johnson, inclusief gedoopte steun van de Noord-Ierse

DUP, tot één zetel geslonken.

Daarmee komen nieuwe verkiezingen dichterbij. De flinterdunne meerderheid zou immers volledig kunnen verdwijnen als één van de Conservatieve Lagerhuisleden de fractie verlaat. Daarover wordt druk gespeculeerd. Diverse Conservatieven, onder wie de voormalige procureur-generaal Dominic Grieve en minister van Financiën Philip Hammond hebben aangegeven het vertrouwen in de regering op te zeggen als een niet-gereguleerde Brexit werkelijkheid wordt.

Johnson zag de bui in Wales al hangen. Toen hij enkele dagen geleden in de buurt was, wenste hij niet in het openbaar gezien te worden met toenmalig Lagerhuislid Ed Davey. Deze werd tot een herverkiezing gedwongen omdat hij vorig jaar werd veroordeeld vanwege gesjoemel met zijn declaraties. De Conservatieven zagen echter geen reden om een andere kandidaat naar voren te schuiven.

Het werd uiteindelijk spannender dan verwacht in Brecon, Zuid-Wales. De

LibDem kandidaat Jane Dodds kreeg 43% van de stemmen, terwijl de Conservatieven op 39% bleven steken. Dat was aanzienlijk meer dan in eerdere peilingen het geval was. Dat had vooral te maken met teruglopende steun voor de Brexit Party. Enkele weken geleden kreeg die partij nog 20% van de stemmen. Bij de daadwerkelijke verkiezing bleef de partij op 10% steken.

In die zin kan Johnson de peiling als een opsteker zien. Met zijn hameren op een gegarandeerd vertrek op 31 oktober haalt hij de Brexit Party van Nigel Farage de wind uit de zeilen.

Belangrijker is waarschijnlijk dat de Labour partij, traditioneel sterk in Wales, vrijwel werd weggevaagd in het kiesdistrict in Wales. Dat is wellicht de belangrijkste opsteker. Met de veroordeelde Davey voerden de Conservatieven een vrijwel onmogelijke strijd. Het gebrek aan steun voor Labour en de verminderde steun voor de Brexit Party zorgen ervoor dat de kans op succes bij mogelijke nieuwe verkiezingen toeneemt.

Labour vrijwel weggevaagd

Bloederige slachtpartijen schering en inslag in uitpuilende gevangenissen

Hel op aarde bestaat in Brazilië

door Sandra Korstjens

MANOUS • Bloederige slachtpartijen komen in Braziliaanse gevangenissen regelmatig voor. Deze week was het opnieuw raak in de stad Altamira, waar 58 gedetineerden werden vermoord. Maar ook in andere delen van het land lukt het de overheid maar niet om de controle over de gevangenissen in handen te krijgen. En dus komen veel gedetineerden slechter de gevangenis uit dan ze erin gingen. Als ze het al overleven.

De grijze betonnen bunkers waar de criminelen van de Braziliaanse Amazonestad Manaus worden opgesloten, liggen verscholen in het groene oerwoud. Vanaf de doorgaande weg zijn ze niet zichtbaar. Zwaar-bewappende militairen houden de wacht aan het begin van de kilometerslange toegangsweg. Pottenkijkers zijn hier niet welkom.

Een jong meisje zit op een van de bankjes bij de poort. „Ik wacht al urenlang op mijn neef. Hij wordt als het goed is vandaag vrijgelaten.“ Ze lijkt nog steeds bezorgd. In de hel van de Braziliaanse gevangenissen kan tenslotte van alles gebeuren.

Daar weet Marilene Vieira Cavalcante verloor haar zoon Lucas in de gevangenis. FOTO PIETRO VAROLI

Marilene Vieira Cavalcante verloor haar zoon Lucas in de gevangenis. FOTO PIETRO VAROLI

'Ik dacht dat hij veilig was in cel'

machtigste en beruchtste bende in deze regio.

Als enige van haar vier kinderen raakte Marilene's zoon Lucas als tiener betrokken bij de bende. Hij werd een aantal keer opgepakt voor wapenbezit en

derden gedetineerden die de afgelopen jaren om het leven kwamen binnen de gevangensmuren. Dat gebeurt volgens openbaar aanklaagster Christianne Corrêa vaak op barbaarse wijze. Ze bezoekt de gevangenissen in Manaus elke week.

Ook nadat er 56 gedetineerden werden vermoord in 2017. „Mensen waren er levend in stukken gesneden,

harten en ogen uit hun lichamen gerukt“, vertelt ze. „Een gedetineerde verklaarde dat hij gedwongen was om een hap te nemen van het oog van een andere gevangene die was vermoord.“

De situatie in veel Braziliaanse gevangenissen is erbarmelijk. Veel gevangenen zitten maandenlang vast voordat ze veroordeeld of vrijgesproken worden. In het hele land zitten ruim

Een cipier kreeg letterlijk het mes op de keel tijdens een eerdere gevangenisopstand in Brazilië. FOTO REUTERS

'Re-integratie is geen thema'

700.000 mensen opgesloten, terwijl er eigenlijk maar plek is voor zo'n 400.000 gevangenen.

En er zijn te weinig bewakers. „Binnen de muren houdt de overheid geen toezicht“, zegt Christianne.

De gevangenis in Manaus waar Lucas om het leven kwam. FOTO PIETRO VAROLI

Bangkok Annelie Langerak **Barcelona** Hilde Postma **Berlijn** Rob Savelberg **Brussel** Ruud Mikkers **Istanbul-Rome** Maarten van Aalderen **Londen** Joost van Mierlo **Moskou** Pieter Waterdrinker **Parijs** Eveline Bijlsma **Kaapstad** Miriam Mannak **Tel Aviv** Ralph Dekkers **Washington** Jan Postma

BUITENLANDSE ZAKEN

FRANK VAN VLIET

Kernwapens

Er zijn er tegenwoordig minder, maar dat is geen geruststelling. Zo is het met kernwapens sinds gisteren het INF-raketverdrag, dat in 1987 een einde maakte aan de kernwapenwedloop van de Koude Oorlog, niet meer bestaat.

Opgezegd door de Amerikaanse president. En Donald Trump heeft gelijk, zo meent Jens Stoltenberg, secretaris-generaal van de NAVO. De SSC-8 raket van de Russen die na het afvuren binnen enige minuten dood en verderf kan zaaien in een Europese stad, zou volgens het opgezegde verdrag niet mogen.

Stoltenberg wilde geen olie op het vuur gooien en reageerde gisteren kenmerkend rustig. Ja, zijn verdragsorganisatie komt met tegenmaatregelen: meer luchtafweerraketten, meer grote oefeningen, maar geen nieuwe kernwapens. Kennelijk vertrouwt men nog op de eigen superioriteit als het om conventionele wapens gaat.

Stoltenberg gaat er waarschijnlijk ook vanuit dat Poetin een koude analiticus is die geen gekke dingen doet, al viel hij wel de Krim binnen.

Op nucleair gebied zijn de ogen van Trump, als machtigste legerbaas zeer bepalend binnen de NAVO, gericht op kleurrijker tegenstanders: Noord-Korea dat al kernraketten heeft, en Iran dat ze zou ontwikkelen.

Zijn verhouding met de Noord-Koreaanse dictator Kim Jong-un is op dat gebied opmerkelijk. Na elkaar eerst de huid vol gescholden te hebben spreekt

Vleierij werkt niet bij de ayatollahs

de president nu bijna liefkozend over zijn 'vriend' die hem 'prachtige brieven' schrijft. Wat Kim momenteel ook uitspookt, zoals het weer in zee schieten van raketten, Trump laat het gaan. Dat druist tegen elk rechtvaardigheidsgevoel in, maar als onderhandelingsstechniek is het niet onbekend. U kent de films wel waarbij onderhandelaars bij een gijzeling de daders altijd poeslief vragen of ze iets voor hen kunnen doen. Stel ze eerst tevreden, dan denken ze dat ze iets terug moeten doen, en pak ze dan aan. Op zijn Amerikaans: „The nicer you are, the harder you can push.“

Of Kim erin trapt, is overigens maar de vraag. Maar het valt op dat Trump bij persoonlijke ontmoetingen vaak een stuk charmanter is dan op Twitter. Ook Poetin valt hij niet af. Bij de ayatollahs ligt het lastiger. Ze leven in zo'n rigoreus andere wereld dat Trumps vleierij niet werkt.

De vraag of de wereld er door het opgezegde verdrag met de Russen onveiliger op is geworden, is lastig te beantwoorden. Het is ook zo dat Trump een beter akkoord zou wensen waarbij China, dat qua conventionele raketten voorop loopt, wordt betrokken.

Feitelijk liggen de militaire verhoudingen nog gecompliceerder en is de nucleaire discussie – hoe absurd het ook mag klinken – bijna achterhaald. Er liggen nieuw wapens op de loer. Van ruimtewapens, cyberwapens, autonome wapens en kunstmatige intelligentie wordt veel verwacht. Minder log, een lagere drempel tot gebruik en nog niet door verdragen beperkt.

De 21-jarige Lucas, hier met zijn dochtertje Luna, werd in de cel gewurgd. EIGEN FOTO

„En welk recht geldt er als er geen toezicht is? Het recht van de sterkste.“

Dat betekent dat bendes er de baas zijn. Als gevangenen daar al geen lid van waren, dan worden ze vaak gedwongen om zich aan te sluiten. In ruil voor bijvoorbeeld beter eten of een matras. Vaak komen gedetineerden dan ook slechter de gevangenis uit dan ze erin gingen.

De regering wil de hoge criminaliteit in het land aanpakken door keihard op te treden. President Bolsonaro zou het liefst de gevangenisstraffen verhogen en de strafbare leeftijd verlagen van 18 naar 16 jaar. Maar zonder verbetering van de situatie binnen de gevangenissen is dat volgens Christianne zinloos.

„Natuurlijk moet een crimineel zijn straf uitzitten. Iemand moet boeten voor zijn daden. Maar we moeten er ook voor zorgen dat deze mensen op een goede manier kunnen terugkeren in de maatschappij.“ Maar in Brazilië is re-integratie van gevangenen geen populair thema. Een veelgehoorde uitspraak is juist: een goede crimineel is een dode crimineel.

Het doet Marilene pijn. „Als mensen dat over Lucas zeggen, dan antwoord ik: 'Maar hij was wel mijn zoon.' Ook al heeft hij slechte dingen gedaan, hij was mijn zoon.“

Ze bleef tot het laatste hopen dat hij zijn leven zou verbeteren. „Volgens zijn vrouw, de moeder van mijn kleindochter, zei hij de laatste keer dat ze hem bezocht dat hij eraan dacht om uit de bende te stappen.“ Maar dat staan de leiders vaak niet toe. Marilene zucht diep. „Wie weet is hij daarom wel vermoord.“

Autorijden mocht al, nu kan er ook gereisd worden.

EIGEN PASPOORT SAOEDISCHE VROUWEN

Van onze correspondent

RIYAD • Vrouwen in Saoedi-Arabië mogen binnenkort voor het eerst zonder toestemming van een man naar het buitenland reizen. Toch hebben zij nog een lange weg te gaan voordat ze hun status als minderjarige kwijtraken. Kroonprins Mohammed bin Salman, de feitelijke heerser van het land, besloot deze week het mannelijke voogdijstelsysteem verder te versoepelen. Hij lag internationaal onder

der vuur vanwege een aantal in het oog springende gevallen waarbij vrouwen naar het buitenland waren gevlucht om onder het islamitisch juk uit te komen. Nu kunnen vrouwen straks zelf een paspoort aanvragen, waar zij voorheen vaak stonden bijgeschreven in het paspoort van hun echtgenoot. Ook zullen zij binnen afzienbare tijd in staat zijn om een kind, huwelijk of scheiding te registreren en kunnen zij de juridische voogd worden van een kind.

Desondanks blijven er nog vele beperkingen voor de vrouw. Zo hebben zij de toestemming van een man nodig om te trouwen en voor sommige medische behandelingen. Ook is hun status in de rechtbank nog altijd onderschikt. Daarnaast is het de vraag hoe lang het duurt voordat de maatregelen effect zullen hebben op de aartsconservatieve samenleving. Veel mannen zullen nog niet bereid zijn hun macht op te geven.

De 33-jarige 'MBS' wil het koninkrijk moderniseren, mede om buitenlandse investeerders te trekken zodat het land minder afhankelijk wordt van olie. Vrouwen mogen daarom sinds een jaar autorijden en er komt steeds meer vertier in het land, zoals concerten en bioscopen. Tegelijkertijd is het bewind autoritairder dan ooit. Activisten die jarenlang streeden voor vrouwenrechten zitten achter de tralies en critici, zoals Jamal Khashoggi, worden keihard aangepakt.

Lucas is een van de hon-